

SpiNeT

Postbus 48, 6590 AA Gennep
secretariaat-cssp@missie-geest.nl
www.missie-geest.nl
IBAN NL72RABO0116166444
BIC RABONL2U

SPIRITIJS NEDERLANDS TIJDSCHRIFT

Jaargang 75 no. 5

juni- juli 2020

De nieuwe kapel

In de planning van de nieuwbouw en de verbouwing van Libermannhof, waarbij ook onze kapel hoorde, was voorzien dat er eerst een nieuwe kapel voor ons gebouwd zou worden. Door het coronavirus ging alles een beetje anders dan gepland was. Want ineens moesten we onze kapel uit, terwijl de nieuwe kapel nog niet helemaal klaar was. Van de ene op de andere dag moesten we verhuizen van onze kapel naar onze soos. Daar werd de H. Mis telkens in 2 groepen gevierd om op 1.5 meter van elkaar te kunnen blijven. De nieuwe kapel zou klaar zijn met Pinksteren, maar het zag er lange tijd niet naar uit dat deze datum gehaald zou worden. Toch hebben we het Pinksterfeest in onze nieuwe kapel gevierd, al was het een en ander nog niet helemaal klaar. Nu vinden alle vieringen weer in de kapel plaats, en allemaal samen, nog wel op 1,5 meter afstand van elkaar en met een voorlopige inrichting.

AANPASSEN...

Volgens Darwin is het niet de sterkste van de soort die overleeft, niet de meest intelligente, maar degene die het beste reageert op verandering. Deze verklaring deed me denken aan de grappige ervaring die we hadden in ons eerste jaar als filosofiestudenten. We vonden de cursus erg droog, totdat een van de docenten ons introduceerde in het debat tussen de twee beroemde filosofen Heraclitus en Parmenides. Deze twee mannen maakten van de droge en saaie filosofie iets interessants voor ons. In een bepaalde periode waren we als voetbalfans van Ajax en PSV, verdeeld tussen deze twee filosofen. Mensen noemden zichzelf Heraclitiaan en Parmenidiaan. Degenen die tegen verandering waren, voelden zich verwant aan Parmenides en degenen die voorvechters van verandering waren stonden aan de zijde van Heraclitus.

Heraclitus was interessant en grappig voor mij. Het was niet alleen zijn filosofisch standpunt, maar ook de manier waarop hij het uitdrukte. Volgens hem 'kun je niet twee keer in dezelfde rivier stappen'. Dit betekent dat, zodra je je been uit de rivier haalt, deze rivier weg is, wat je nu ziet is een nieuwe rivier. Het was voor sommige mensen heel moeilijk om dit te begrijpen. Toch is het niet ver van de realiteit.

Zelfs vóór de komst van het Corona-virus (COVID 19) waren we al een onderdeel van een technologisch gedreven wereld die erg snel aan het worden was. Veranderingen vonden plaats met de snelheid van het licht. Mensen worstelden om ermee om te gaan en te overleven. Nieuwe technologie verstoorde de zaken al sneller dan de meeste mensen aankonden. Het was alsof we niet anders konden dan door te gaan op de snelle rijstrook. En dan komt het virus.

Parmenides was ook interessant, voor hem gaat er niets veranderen, 'zijn is, geen wezen is niet' (wat is, is, en wat niet is, is niet). Hij beweerde dat er niets is dan beweging, de hond rent niet sneller dan de schildpad, omdat er geen beweging is, geen verandering. Verandering is slechts een illusie. Heel grappig. Maar wie in deze drukke en bedrijvige wereld, die racete alsof er geen andere opties waren, had ooit kunnen geloven, dat mensen binnen konden blijven met hun familie, dat alles bijna stil stond, maar dat dit niet het einde van de wereld zou betekenen. En dan komt het virus.

Voor sommige mensen is het virus een pauze, het is een obstakel, het is een onderbreking van de normale gang van zaken en iedereen verlangt om terug te gaan naar de 'normale' manier, naar de 'oude' manier, naar de gewone manier. Veel landen versoepelen geleidelijk de lockdown en er zijn gemengde gevoelens. Maar één ding is zeker: de rivier is veranderd. Het is niet langer de rivier waar we eerder in stapten. Het verlangen om terug te keren naar het normale, naar de oude rivier, is goed en natuurlijk, maar het kan ons ook verblinden voor de realiteit, dat we sneller evolueren en veranderen dan we zelfs maar kunnen begrijpen. Phil Bronstein, voormalig Amerikaans uitgever, zei: 'iedereen die beweert u te kunnen vertellen hoe de wereld er over tien jaar uit zal zien, is misschien onder invloed van een soort drug'. En, tien jaar is heel veel, het is zelfs erg moeilijk om te zeggen hoe de wereld er over twee jaar uit zal

zien. Daarom is aanpassing erg belangrijk. We hoeven alleen ons aanpassingssysteem te activeren. Dit kunnen we leren van kinderen, kinderen passen zich gemakkelijk aan, ze zien de wereld altijd op een nieuwe manier, altijd mobiel en flexibel in het achterhoofd.

Verandering bestaat echt, zij valt niet te ontkennen, zij is niet te stoppen en onvermijdelijk. Maar we zijn geen slachtoffers van verandering, we kunnen de verandering beheersen, we kunnen ons aanpassen, we kunnen evolueren, we kunnen de verandering sturen, we kunnen de verandering optimaal benutten, we kunnen van de verandering leren. Wij kunnen vooral leren om in het heden te zijn, hier en nu, niet verslaafd te zijn aan het verleden en niet vast te zitten in de toekomst, maar volledig aanwezig te zijn bij onszelf in het hier en nu, het beste van het heden te maken met vertrouwen, met mededogen voor onszelf en anderen, in dankbaarheid voor de gaven van het nu, de gaven van elkaar. We kunnen onszelf onderzoeken en de grootsheid in ons aanboren en dat beseffen; 'Ik ben', zal niet compleet zijn zonder 'wij zijn'.

Pater Callistus Offor CSSp

Leeuwarder Courant

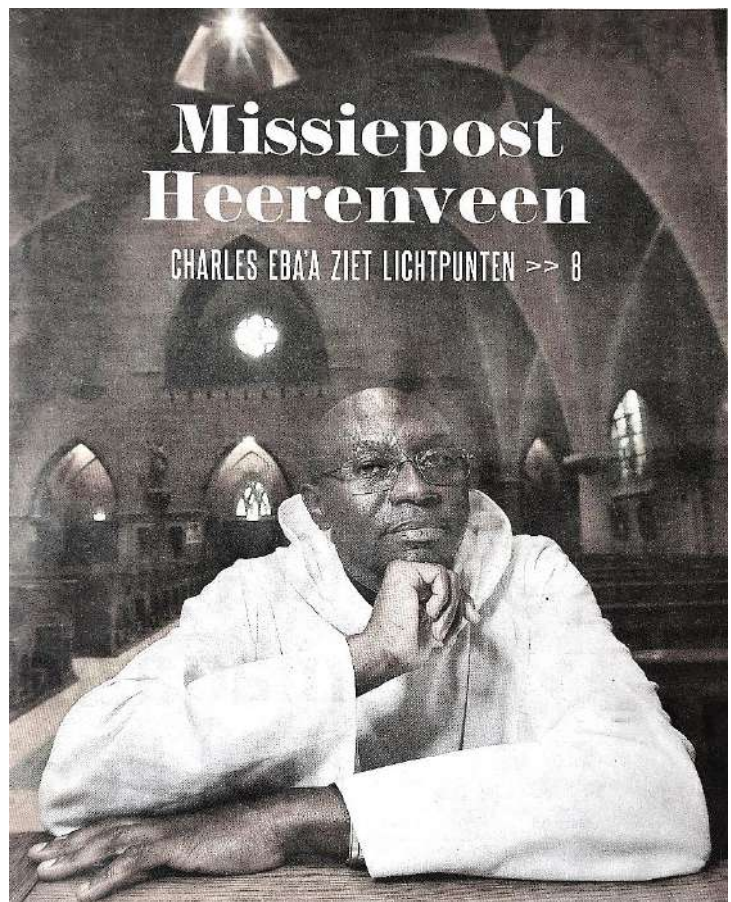
10 mei 2020

Saskia van Westhreenen

Charles Eba'a (48) is priester van de Petrus en Paulusparochie in Heerenveen. Zondag zouden daar acht kinderen hun eerste Heilige Communie ontvangen. Alles is nu anders. Een verhaal over lichtpunten vanuit de missiepost Heerenveen.

'We hebben betrekkelijk weinig grip op de zaak en dat zijn we niet gewend. Dat is wel een dingetje. Het is heel spannend, voor heel veel mensen. En ik ben heel benieuwd wat dit doet met de samenleving'.

We lopen in de kerk die stil is en verlaten. Zondag staat hij hier weer, bij het altaar. Alleen. Parochianen volgen de dienst op afstand via een videoverbinding. „Ik ben heel dankbaar voor de uitvinding van het internet, maar het is raar en bijzonder om voor te gaan in een kerk die helemaal leeg is."

Het liefste richt priester Charles Eba'a zijn ogen dan op het Jezusbeeld, links achterin. Hij heeft een focus nodig. Een organist, de koster en een acoliet staan hem bij. En God natuurlijk. De Allerhoogste.

Eba'a hoopt en bidt dat deze tijd het goede uit de mensen naar boven haalt. „De mensheid dacht machtig te zijn. Mensen willen graag gelijk zijn aan God. We zien nu in dat we op allerlei gebied te ver zijn gegaan. Dat maakt ons kwetsbaar. Maar die kwetsbaarheid kan tegelijk een bron zijn van grote kracht.”

Van de week tikte hij bij een parochiaan op het raam. Ze vertelde dat haar burens haar voorheen nooit groetten. „Nu was dat wel gebeurd. Haar burens waren vriendelijk geworden. Ik vond dat geweldig. Want kijk, dáár begint het Koninkrijk al.”

Eba'a groeide op in het dorpje Efulan in het zuiden van Kameroen, als zevende van tien kinderen. Zijn opa had tegen zijn vader gezegd: jij krijgt een zoon die priester wordt. Een oudere broer was hard op weg en werd misdienaar. Hij kreeg verkering. Lachend: „Dat werd hem niet.”

Als kleine jongen keek Charles op naar een rondreizende priester die tweemaal per jaar hun dorp aandeed. „Die man kon alles! Hij was wijs, hij had aanzien, hij kon goed praten en hij kreeg de grootste kip. Ik wilde dat ook. Ik wilde priester worden.”

Zijn vader koesterde zijn verlangens. Charles mocht op zijn 12de naar een internaat van de Canadese broeders, de Pères Maristes. Zijn priesteropleiding volgde hij deels op een seminarie van de spiritijnen in Nigeria. „Ik ben het duurste kind van mijn ouders geweest. Ik ben hen heel erg dankbaar.”

Gezin

Twijfel had hij nooit. Dit was zijn weg. Eba'a wilde per se een jaar naar het lyceum om te proeven aan het leven dat hij nooit zou leiden. „Ik heb daar veel mooie gesprekken gehad, met jongens én met meisjes. Een van die jongens is nog altijd mijn beste vriend. Hij heeft een gezin. Dat jaar op het lyceum heeft mijn ogen geopend. Het hielp mij mijn finale beslissing te maken. Na dat jaar wist ik het zeker: deze weg is voor mij.”

Voor zijn priesterwijding mocht hij drie landen aankruisen waar hij wilde werken. 'Rome' zou uiteindelijk besluiten welk land het worden zou. Eba'a koos Brazilië uit („Voetbal!”), België („Daar spreken ze tenminste Frans”) en Gabon („Lekker dicht bij huis”).

Zoals vaker in zijn leven kwam het helemaal anders. Rome stuurde hem naar Nederland. „Ik ben meteen gaan googelen. Ik wist niks van Nederland! Het enige dat ik dacht was: water, koud en klein.”

God stelde hem zwaar op de proef. Zijn vader kreeg een herseninfarct en raakte deels verlamd. „Ik worstelde met alles. Ik dacht: God, wáárom? En wáárom wil je vlak voor mijn priesterwijding mijn vader van mij afnemen?”

Kort voor zijn diaconale wijding in december 2004 stuurde vader hem een handgeschreven kaart. „Hij was er nog. En ik wist: dit heeft God voor mij gedaan.”

Zijn vader kwam op het feest van zijn priesterwijding. Zijn vader danste. Hij leeft nog steeds.

Missionaris

Het rooms-katholieke geloof werd naar Kameroen gebracht door westerse missionarissen. Eba'a bewandelt nu de omgekeerde weg. Als pater van de Congregatie van de Heilige Geest is hij missionaris in Nederland. „Mijn insteek is niet: zieltjes winnen. Of: de kerk voller krijgen. Ik voel dat ik iets heb te brengen, in de zin dat ik bij de mensen thuis het geloof kan brengen. Dat God bij hen thuis weer op de agenda komt te staan.”

Zijn eerste standplaats werd Rotterdam-Zuidwest. In no-time maakte Eba'a zich de Nederlandse taal machtig en en-passant leerde hij Papiaments vanwege de vele Antilliaanse parochieleden. „Ik ben God dankbaar dat ik snel kan leren.”

Na tien jaar kwam de provinciaal-overste van de Congregatie van de Heilige Geest vanuit Gennepe op bezoek in Rotterdam. Eba'a voelde dat het tijd was voor een volgende stap.

Er volgde een gesprek met monseigneur Gerard de Korte. De voormalig bisschop van het bisdom Groningen-Leeuwarden ontving Eba'a met open armen. „Hij had Heerenveen voor mij in het vizier.” Eba'a, de man die zo hield van spontaniteit en van beweging, moest in het verre Heerenveen met een team van vier man een parochie nieuw leven inblazen. Nóg noordelijker. Nóg kouder. Nóg stugger.

Seizoenkaart

Het begin na zijn installatie in december 2015 was echt niet makkelijk. Eba'a was gewend om tijdens vieringen door de kerk te lopen. Daar hadden Heerenveners moeite mee. Ze klaagden dat het net leek alsof ze naar een tenniswedstrijd keken. Hij probeert sindsdien iets vaker stil te staan. „Je moet soms wat water bij de wijn doen.”

Inmiddels dragen ze hem op handen. Een seizoenkaart van SC Heerenveen behoort tot de vaste uitrusting van meneer pastoor. Voetballiefhebber Eba'a komt graag in het stadion. In Rotterdam juichte hij voor Feyenoord, in Heerenveen juicht hij voor Heerenveen. Als de vergaderagenda dat toelaat speelt hij basketbal bij Dyna'75.

Hij houdt van actie en van spontaniteit in de kerk. Met vlottere muziek krijgt hij de kerkgangers voorzichtig in beweging. „Je probeert iets te doen, je probeert de mensen mee te nemen.” Het vele lopen heeft hij weliswaar afgeleerd, maar hoog op de preekstoel zullen we hem nooit aantreffen. Hij kijkt naar de kansel achter het altaar. „Dan voel ik me zó ver.”

Eba'a legt veel huisbezoeken af, gemiddeld drie per week. Na iedere visite vraagt hij er meestal de kinderen bij, die zich dan gewoontegetrouw hebben verschanst op hun slaapkamer. „Dan

sluiten we af met een Onze Vader of met een Wees Gegroet. Dat vinden de mensen bijzonder. God is hier uit veel huizen verdwenen. Er wordt thuis niet veel over het geloof gesproken of gebeden."

Leeg

Op papier telt de Petrus en Paulusparochie (Heerenveen, Wolvega, Steggerda, Frederiksoord) ongeveer 2020 leden. De kerk telde op zondag tussen de 80 en 120 parochianen. Vanwege de coronacrisis blijven de banken leeg. „Het is raar en bijzonder, maar ik voel tegelijk de verbondenheid. Eigenlijk raakt zo'n videodienst precies mijn doel; dat mensen thuis het geloof vieren. Dat mensen thuis bidden. Dat heeft ook iets moois."

Vanmorgen leidde hij een uitvaart, met alle beperkingen die daar tegenwoordig bij horen. Dopen en uitvaarten zijn bijzondere momenten. „Dan zijn momenten dat je de mensen echt kunt aanspreken in hun geloof en hun twijfels. Dan kun je de mensen ook laten zien hoe belangrijk het is om te blijven omzien naar elkaar, en solidair te blijven met elkaar, net als Jezus deed. Want wie zichzelf echt wil geven, zal leven."

Eba'a wandelt graag door Heerenveen. Hij fietst en hij pakt de telefoon. De anderhalvemetersamenleving is beslist niet zijn ding. „Dat voelt voor mij als een zwaard." Hij vertelt over die kleinzoon van 16 die tijdens een uitvaart trillend in de kerk voor de microfoon zijn verhaal stond te doen. „Ik heb dan de neiging om naast hem te gaan staan. Dat is nu allemaal zo lastig."

Op Moederdag zouden acht communicanten hun eerste communie ontvangen. Hij pijnigt zijn hersenen om er toch een bijzondere dienst van te maken. De priester is de adressen langsgegaan en wil van alle acht een poster in de kerk hangen met hun foto erop.

Terug

In maart was hij in Kameroen. Zijn ouders – moeder is 76, vader is 84 – zijn trots. „Al begrijpen ze niet dat ik hier zolang moet blijven." Net voordat de grenzen sloten keerde hij terug naar Nederland. Toen hij landde in Brussel rolde er een whatsappje binnen van het parochiebestuur, dat hem adviseerde maar wat langer in Kameroen te blijven. „Te laat", grijnst hij.

In Kameroen staat het leven niet zo stil als hier. Het virus eist er vooralsnog ook aanzienlijk minder slachtoffers. Eba'a merkte hoe de Kameroeners licht verwijtend praatten over het barre lot van het rijke Westen. „'Jullie daar', zeggen ze dan. 'Jullie daar doen allemaal gekke dingen. En nu moeten wij daar weer onder lijden.'"

Als pastoor is hij gewend om veel te lezen en na te denken. Eba'a zoekt lichtpunten in de crisis. Hij ziet ze. „ We zijn niet aangewezen op onszelf, maar op elkaar. Grenzen van land tot land, of van rijk tot arm, ze bestaan niet meer."

Hij hoopt dat deze tijd tot reflectie stemt. „We hebben allemaal gezien hoe migranten verdronken in het water. Maar we hebben niets gedaan. De boeren demonstreerden, we hebben voor hen geklapt, maar vervolgens keerden we allemaal terug naar ons oude leven." In de woorden van Eba'a: iedereen verschanste zich in zijn eigen toren van Babel.

Hij wijst op het feit dat we neerkeken op de mensen die ons nu in leven houden. De zorgmedewerkers. De schoonmakers. De vakkenvullers. „De journalisten. Jullie vertellen ons verhaal. We zien nu in hoe belangrijk dat is."

Bidden

De priester vindt dat we ons denken niet plegen te gebruiken zoals het hoort; „Om elkaar op te tillen." Hij bidt dagelijks dat God ons te hulp schiet. Ons, en al die wetenschappers die zoeken naar een oplossing. „En ik bid dat de rijke landen er straks voor zorgen dat ook de arme landen de beschikking krijgen over vaccins."

Tot zijn vreugde ziet hij de hulpvaardigheid in de samenleving groeien. „Geef ons het menselijke leven maar terug. Geef dat leven terug aan onze kinderen." Hij refereert aan die vrouw die voor het eerst een groet kreeg van haar burens. „We moeten de overwinning van dit virus kapitaliseren in solidariteit. Al die kleine beetjes kunnen uiteindelijk een hele grote vlek worden. Een ongekennde kracht."

Nee, op de missiepost Heerenveen is het werk nog lang niet klaar. De lampen in de kerk gaan weer uit. Eba'a gaat de dienst van zondag voorbereiden. Een rondje lopen.

Hierna komt er ongetwijfeld een andere post op zijn pad. De handen wijzen naar boven. „Als het zover is komt mijn overste met voorstellen. De Geest heeft mij naar hier gebracht. De Geest waait waar Hij wil."

HET EINDE VAN EEN TIJDPERK

Het einde van een tijdperk wordt heel vaak ingeluid met een crisis, een crisis die nodig is om mensen wakker te schudden, bewust te maken dat als zij bij "de nieuwe aarde" willen uitkomen, dat zij dan een ander pad moeten kiezen.

Als dat voor de Wereld samenleving geldt dan zeker voor een samenleving als onze congregatie.

Voor een crisis is geen oplossing, een crisis daar moet je doorheen.

Dat vraagt uithoudingsvermogen, bezieling, vertrouwen, creativiteit.

Durf te geloven in nieuwe wegen, durf te geloven in je eigen weg.
Een crisis is een beslissend keerpunt.

Uiteindelijk gaat het om de aarde want daar ligt onze opdracht, een aarde die met de zorg van de mens leeft, steeds verandert, altijd in beweging is, steeds nieuw wordt, een aarde met ook steeds nieuwe mensen, met nieuwe ideeën en nieuwe inzichten, een aarde waar mensen zorg hebben zodat iedereen en alles wat is worden kan tot dat wat de Schepper bedoeld heeft.

We moeten naar een aarde van verschil : een NIEUWE AARDE.

Veranderingen en vernieuwingen komen van binnen uit, niet tegengehouden door gewoonten, regels en dogma's.

Leefruimte voor het andere en het nieuwe moeten wij zelf geven.

Hoeveel ruimte is er bij ons, Spiritijnen, beschikbaar? denk aan het komende kapittel in Polen.

NIEUWE KANSEN

Ik zie de congregatie als een vrijplaats waar leven... leven kan, waar ruimte is voor creativiteit en experiment, ruimte voor verscheidenheid, voor bemoediging en zorg.

Wij moeten het zout van de aarde zijn niet door te preken en te zeggen hoe anderen het moeten doen maar door zelf zo te leven dat er iets van het Goddelijke zichtbaar kan worden.

Wij, Spiritijnen, zijn zo gevoelig voor de "golven", voor de speerpunten, voor de aantallen, voor de successen.

Maar ik denk dat echte vernieuwing gebeurt in de "onderstroom".

De onderstroom, die je op moet zoeken, met stille aandacht en met vertrouwen.

(Is dat niet het verhaal van de herder die zijn kudde alleen laat om het schaap dat afwijkt, om dat te zoeken? Mt.18,10) .

Wim Dewez CSSp

En opeens heb je kanker...

De chemokuren en de operaties moest ik zien te overleven... en dat is me gelukt. Ik had geen andere keus. Maar de verwerking van wat de chemokuren en de operatie met me gedaan hebben is echter, zo ervaar ik het, een pittige worsteling met mezelf. Door dit proces te beschrijven hoop ik daar toch meer zicht op te krijgen en ervan te leren.

In de zomer van 2018 werd ik door de huisarts doorverwezen naar de afdeling urologie van het Maasziekenhuis te Boxmeer, er was bloed in mijn urine gevonden. Ik had echter geen klachten en geen pijn en ik verwachtte eigenlijk dat het allemaal wel mee zou vallen. Een kijkonderzoek in de blaas en een CT-scan stelden echter een agressieve vorm van blaaskanker vast. Opeens was ik kankerpatiënt. In het gesprek met de uroloog vroeg hij mij een keuze te maken tussen een chemobehandeling in de blaas of een blaasverwijdering. Het leek me een onmogelijke keuze. Dit was voor mij een flinke tegenvaller, alsof ik in een verkeerd soort film terecht gekomen was, die je zo snel mogelijk uit wilt zetten. Dit alles viel samen met een nieuwe taak, waarvoor ik door het provinciaal bestuur gevraagd was: een internationale spiritijnse

communiteit beginnen in Handel (Gemert-Bakel) samen met twee jonge medebroeders, een uit Nigeria en een uit Angola.

De chemobehandeling

Amper vier weken na onze intrek in de pastorie te Handel onderging ik in één maand tijds twee blaasoperaties, de eerste in het Maasziekenhuis in Boxmeer en de tweede in het Radboudziekenhuis te Nijmegen. Na de tweede operatie zei één van de dokters mij 'de operatie is technisch gezien goed geslaagd'. Dat klonk positief maar ik voelde al wel nattigheid. De week daarop bevestigde de uroloog mij dat ze een spier-invasieve blaaskanker hadden geconstateerd, met andere woorden de tumor was doorgesloegen in de spierwand van de blaas met de mogelijkheid van uitzaaiingen. Dat was inderdaad het geval, zo bleek uit de CT-scan, de lymfeklieren waren aangetast. Het betekende eveneens dat ik een totaal andere behandeling zou krijgen dan aanvankelijk was voorzien. Een behandeling die zou beginnen met een intensieve chemotherapie en daarna een operatie om blaas, prostaat en lymfeklieren te verwijderen gevolgd door het aanleggen van een urinestoma. Het was ingrijpend, maar het moest. Zonder stoma zou ik niet verder kunnen leven. Ik kwam nu onder behandeling van een oncoloog van het Maasziekenhuis. Hij en een oncologische verpleegkundige vertelden mij in alle details, waaruit de chemobehandeling zou bestaan en wat me te wachten stond. De chemotherapie bestond uit vier periodes van drie weken. In week één lag ik van 8 uur 's morgens tot 23.30 uur 's avonds aan het infuus, in week twee ruim twee uur en de derde week moest ik herstellen. Als de bloedwaarden dan goed werden bevonden, mocht ik de volgende kuur starten en gelukkig waren die steeds op peil. En zo kon ik binnen de voorziene tijd al de vier periodes tot een goed einde brengen.

Het was een zware tijd, die zwaarder werd naarmate de chemobehandelingen vorderden. Het was aan anderen moeilijk uit te leggen wat de chemo met mijn lichaam deed en hoe beroerd ik me soms kon voelen. Duizeligheid, verminderde weerstand, weinig eetlust, een vieze smaak en jeuk en vooral een onvoorstelbare vermoeidheid. Het was dag in dag uit een bittere worsteling, een eenzame en ellendige weg die ik moest gaan. Maar ik had geen keus, ik wilde wel verder met mijn leven. Ik was echt heel blij dat ik mijn haren behield, al werden ze wel wat dunner. De zorg en de aandacht van de oncoloog en de verpleegkundigen waren zonder meer uitstekend en heel nauwkeurig. Op de dagen van de behandeling deden ze er alles aan om alles zo aangenaam mogelijk voor je te maken. Wat het eten betreft kon ik de lekkerste gerechten bestellen. Helaas genoot ik er maar matig van vanwege mijn geringe eetlust en de vieze smaak in mijn mond. Halverwege mijn behandelingen had het personeel van de oncologie een 'verwendag' georganiseerd voor alle patiënten in behandeling. Het was echt een heel ontspannen dag, met leuke en creatieve workshops. Maar in de namiddag moest ik vanwege vermoeidheid toch afhaken. Door het verplegend personeel werd ik steeds aangespoord om in beweging te blijven, te wandelen en intussen goed naar mijn lijf te luisteren. Niets doen en mijn gemak houden ligt niet echt in mijn aard, maar mijn lichaam was wel een graadmeter, om een niets was ik echt doodmoe. Het was een duidelijk signaal het rustig aan te doen. Iedere dag maakte ik wel een wandeling. De ene dag een korte, de andere dag een wat langere wandeling.

Elk bankje dat ik onderweg tegenkwam gebruikte ik wel om weer op adem te komen. Als ik daar zo zat voelde ik me soms zo machteloos, soms ook erg boos op mezelf, op de situatie waarin ik zat en soms ook schuldig omdat ik tot niets in staat was. Maar als ik dan mijn aandacht richtte op de vogeltjes die vrolijk floten, op de lentezon die heerlijk op me scheen en op de bomen en planten die ontloken, dan kon ik toch ook weer genieten van alle schoonheid om me heen. Regelmatig liep ik ook de Mariakapel in om er een kaarsje op te steken. Al die momenten gaven me vertrouwen en hoop: 'och het komt allemaal weer goed, heb maar geduld'. Enfin zo gingen de weken voorbij, met dagen dat ik me wat beter voelde maar ook met dagen dat ik niet vooruit te branden was. Achteraf gezien zeg ik, het was een kwestie van overleven, ik had geen keus als ik verder wilde leven.

Halverwege de chemobehandelingen kreeg ik opnieuw een CT-scan om te kijken of de chemo was aangeslagen. Dat was inderdaad het geval, zodat ik kon zeggen, gelukkig dan heb ik die ellendige chemobehandelingen toch niet voor niets ondergaan. Het gaf me nieuwe kracht om de behandeling met een positief gevoel door te zetten. Heel attent vond ik dat de uroloog zelf mij dat goede resultaat kwam meedelen en vooral dat dit resultaat erg gunstig was voor het vervolg van de behandeling. Hij stelde voor om mij al op de operatielijst te zetten, zodat ik na de chemobehandelingen niet langer hoefde te wachten dan voor mijn herstel nodig was. Er was namelijk, zo zei hij, voor deze operaties een wachttijd van liefst 13 weken. Ik moest nog zes weken lang behandelingen ondergaan, met daarna een periode van 5 tot 6 weken om te herstellen. Dat was mooi geregeld.

De operatie

Na de chemobehandelingen herstelde ik beetje bij beetje, maar nu de datum van de operatie naderbij kwam, begonnen mij ook zorgen over het leven met een stoma parten te spelen. Ik hoorde mensen in mijn omgeving zeggen, dat er goed mee te leven viel. Maar toch, ik zag soms doemscenario's voor me. Ik wist dat het een ingrijpende ingreep zou zijn en dat maakte me soms onzeker. Een kaarsje opsteken in de kapel bij Maria, een meditatief moment en gebedje gaf me dan toch vertrouwen en hielp me de toekomst positief tegemoet te gaan.

Op 21 juni werd ik in het Radboudziekenhuis door een stomaverpleegkundige op de operatie voorbereid. Ik kreeg tot in details te horen wat me te wachten stond; er werd opnieuw bloed geprikt en met een zwarte stift werd de plek op mijn onderbuik aangestipt waar het stomazakje zou komen zitten. Drie dagen later werd ik 's morgens om 8 uur verwacht voor de operatie. Ik kreeg een éénpersoonskamer tot mijn beschikking waar ik erg blij mee was, want ik zou 10 tot 14 dagen in het ziekenhuis moeten blijven. Na allerlei voorbereidingen werd ik naar de operatiekamer gebracht, waar een heel team van dokters en technici me opwachtte. Ik werd onder algehele narcose gebracht voor de operatie die ruim zes uren zou duren. Toen ik weer bijkwam was het half zeven. Ik lag aan allerlei slangen en apparaten. De meest irriterende slang, die me de gehele nacht wakker hield, zat in mijn mond. Gelukkig werd die de volgende dag verwijderd. Gedurende die week werden geleidelijk aan de andere slangen verwijderd en de apparaten afgesloten. Al heel snel moest ik proberen op te staan en wat te wandelen. Ik moest

ook iedere dag leren het stomazakje te vervangen, maar dan wel met de hulp van een verpleegster. Het was nog behelpen. Het vervelende was, dat ik regelmatig een lekkage had, waarop de verpleegsters geduldig reageerden: “'t geeft niet, het is normaal, we zoeken net zo lang als nodig is naar geschikt stomamateriaal dat bij jouw lichaam past, maar dat kan wel enige tijd duren”. Ik heb in het ziekenhuis zeker vijf verschillende soorten zakjes geprobeerd, zonder veel resultaat. Ik begon me wel wat zorgen te maken over de vraag, hoe het zou moeten als ik weer thuis zou zijn. Maar er waren meerdere (pijnlijke) ongemakken waarover ik me zorgen maakte. Wat ik als prettig ervaarde was het bezoek dat ik kreeg van medebroeders, familie en vrienden, soms meer dan tien personen op één dag. Het was een goede afleiding, want van lezen en televisiekijken kwam nog niet veel. Ik kon me nog maar moeilijk concentreren. Soms kwam het bezoek op een ongelukkig en verkeerd moment, erg vervelend, maar gelukkig hadden ze dat zelf wel snel in de gaten. Na 8 dagen kwam de uroloog mij opzoeken. Hij wenste me meteen proficiat met de uitslag van de operatie. ‘We hebben geen enkel spoor meer van tumor gevonden, behalve in de prostaat, maar die is verwijderd’. Het was natuurlijk fantastisch goed nieuws, maar het drong op dat moment toch niet echt tot mij door. Ik had te veel ongemak en pijn en ik voelde me echt niet goed. Achteraf weet ik dat het vooral te maken had met mijn onzekerheid en angst over de vraag hoe het thuis verder zou moeten.

Ik was daar echt niet gerust op. Op wie zou ik thuis een beroep kunnen doen als iets mis zou gaan. Het ziekenhuispersoneel probeerde mij gerust te stellen dat mijn verzorging thuis vanuit het ziekenhuis geregeld zou worden. Ik had dan wel een grote ingreep ondergaan, maar alles was met mij in orde. Ik hoorde het aan, maar het nam mijn onzekerheid en zorg toch niet helemaal weg. Een van mijn medebroeders uit Gennep kwam me na tien dagen ziekenhuis ophalen om me naar mijn gemeenschap in Handel terug te brengen. Daar werd ik door mijn jonge medebroeders allerhartelijkst ontvangen. Ze waren blij dat ik weer thuis was, maar ze hielden mij wel in de gaten of ik het rustig aan deed en me niet te veel inspande. Uiteindelijk was ik wel blij weer thuis te zijn bij mijn medebroeders.

Periode van herstel

Vanuit het Radboud ziekenhuis was inderdaad alles uitstekend geregeld met de Zorgboog in Gemert-Bakel. Zo kreeg ik iedere morgen opnieuw een hartelijke verpleegkundige aan bed om me te verzorgen en een nieuw stomazakje aan te brengen. Ze kwamen echter niet alleen iedere morgen, maar ook overdag of midden in de nacht als er wat misging met mijn stoma. En dat gebeurde in het begin vrij regelmatig. De eerste maand had ik ook nog wekelijks telefonisch contact met een stomaverpleegkundige van het Radboud ziekenhuis. Dat was best goed omdat zij me informeerden over dingen waar ik tegen aanliep of vragen over had. Ze zorgden voor ander stomamateriaal, omdat ik toch te vaak lekkages had. Het werd meteen de volgende dag al aan huis bezorgd en wonderwel pasten die stomazakjes beter bij mijn lijf. De ongelukjes namen in ieder geval af. Dat gaf me hoop en beetje bij beetje verdween mijn onzekerheid daarover. Na een paar maanden besloot ik in overleg met de Zorgboog dat de thuiszorg niet meer iedere dag aan huis zou komen om mijn stomazakjes te verwisselen. Ze hadden mij geleerd om dat zelf te doen. Dat voelde als een overwinning.

Maar helaas kort daarna kreeg ik 's avonds tijdens het eten plotseling flinke koorts. Mijn medebroeders vertrouwden het niet en namen me in de avond mee naar de huisartsenpost in het ziekenhuis in Helmond. De dienstdoende arts dacht aan een nierontsteking en gaf me een antibioticakuur. Hij raadde me aan de volgende morgen contact op te nemen met de uroloog in het Radboudziekenhuis. Gedurende enkele dagen had ik dagelijks contact met hem. De antibioticakuur deed de koorts weer zakken, maar ik had wel enige tijd nodig om er weer bovenop te komen.

Toen alles opnieuw goed ging en ik weer langzaam opkrabbelde werd ik me meer en meer bewust dat ik enorm geluk had gehad. De dankbaarheid voor het goede nieuws 'proficiat, je bent kankervrij' dat de uroloog mij in het ziekenhuis had verteld, kreeg nu eindelijk echt de ruimte. Ik was echt dankbaar voor de nieuwe start die ik gekregen had, een nieuwe kans in mijn leven. Het zou goed komen. Ik vond het tijd worden om samen met mijn zus en zwager een weekje vakantie te nemen in het Eifelgebied in Duitsland. Voor mij was het een

soort proef of dat mogelijk was. Ik heb er met volle teugen van genoten. Na die leuke en ontspannen vakantie week liet ik me, naast mijn activiteiten in mijn community, weer inroosteren voor een aantal weekendvieringen in de parochie. Ik dacht dat ik dat best weer aankon en dat het tijd werd om weer aan het werk te gaan. Het verliep anders.

'Ziektes komme te pèrd èn gòn te voewt', (Brabants spreekwoord).

Inderdaad als me iets tegengevallen is dan is het wel de traagheid en de duur van mijn herstel. Toen ik tijdens een bezoek aan mijn huisarts hem zei, dat ik dacht aan vijf tot zes weken herstel, hielp hij me snel uit de droom: "Maak, na alles wat je hebt ondergaan en gezien je leeftijd, er maar maanden van, of beter nog reken eerder op een jaar". Zijn woorden kwamen hard aan. Maar hij heeft wel gelijk gekregen. Mijn herstelperiode verliep naar mijn gevoel erg traag en met nogal wat ups en downs. Toen ik me weer had laten inroosteren voor weekendvieringen was dat voor collega's en parochianen schijnbaar het signaal om vaker een beroep op mij te kunnen doen voor andere pastorale activiteiten en vieringen. Maar ik voelde vrij snel dat ik veel te veel hooi op mijn vork had genomen en dat ik vaker nee had moeten zeggen. In januari kreeg ik bovendien een soort griep, een aanhoudende verkoudheid en koorts. De huisarts schreef me weer een antibioticakuur voor. Ik was voor mijn gevoel weer helemaal terug bij af en dat kwam mijn moraal niet ten goede. Ik voelde me moedeloos en nutteloos en begon me af te vragen of ik nog wel ooit de oude zou worden.

Op een bezinningsavond met onze medestanders bracht ik mijn onbehaaglijke gevoel en mijn moeite met de lange duur van mijn herstelperiode ter sprake. In dat gesprek werd ik me meer bewust van het feit dat ik tijdens mijn ziekteperiode alles gedaan had om te overleven, maar dit nog niet verwerkt had.

De chemobehandeling tegen de kanker, de verwijdering van blaas en prostaat en het moeten leven met een stoma had me zowel lichamelijk als geestelijk meer gedaan dan ik van tevoren had kunnen denken. Dat brak me nu op, vandaar mijn unheimische gevoel. Het werd me plotseling erg duidelijk dat ik de verwerking niet op mijn eentje kon doen, maar dat ik daar anderen bij nodig zou hebben. Ik besloot ter plekke om mijn ervaringen op te gaan schrijven om ze op die manier te kunnen verwerken. Het opschrijven van mijn ervaringen en gevoelens had me in mijn leven al vaker geholpen. Op advies van twee bekende lotgenoten was ik al in oktober begonnen met fysiotherapie op het Medisch Trainingscentrum in Gemert. Ik had veel baat bij deze fysiotrainingen, ze brachten mijn energiebronnen en mijn spieren weer op gang en verbeterden mijn conditie. Deze trainingen zijn vanwege de coronacrisis voorlopig gestopt, heel begrijpelijk, maar ik mis ze wel. Ik doe nu thuis de dagelijkse oefeningen. Ik voel dat ik dat nodig heb. Deze ervaring gaf me echter ook het inzicht dat het goed zou zijn om contact te zoeken met het inloophuis de Cirkel in Helmond. Ik kreeg er een hartelijk onthaal en schreef me in voor de maandelijkse bijeenkomst van de stomalotgenoten. Er waren in maart zestien personen, mannen en vrouwen, aanwezig. Het gesprek was open en duidelijk. Iedereen vertelde zonder al te veel gêne wat hem of haar was overkomen, stelde zijn of haar vragen en er werd echt naar elkaar geluisterd. Al bij al voelde het goed en ik kreeg enkele praktische tips, die direct van toepassing waren. Via de stomavereniging, waarvan ik lid geworden ben, ontving ik interessant leesvoer over hoe om te gaan en te leven met een stoma. Ik denk dat het mij ook in de toekomst helpen kan.

De afgelopen tijd nam ik de tijd om na te denken en kwamen er vragen bij mij op waarop ik tijdens mijn behandelingen liever niet inging en ze terzijde liet. 'Waar sta ik nu eigenlijk!' 'Wat doen deze ingrijpende gebeurtenissen eigenlijk met me!' 'Waar heb ik nu steun aan!' Nu ik aan deze vragen aandacht gaf, kwam vrij regelmatig het lied van de Brabantse zanger Gerard van Maasakkers in mij op: *'t kumt zoals 't kumt en 'ga zoals 't ga'*, Voor mij verwoordt dit lied in mijn moedertaal hoe ik me voel, hoe ik het leven ervaar.

Het zegt ook iets over mijn diep geloof: het leven is niet maakbaar. Het is mij door God gegeven en ik mag mij geborgen weten in Zijn hand. Mijn geloof in de liefdevolle God heeft me niet alleen de kracht gegeven om die moeilijke tijd door te komen, maar ook de hoop dat alles goed zal komen. Ik beseft nu meer dan ooit dat ik heel dankbaar en blij mag zijn, dat ik kankervrij ben verklaard en dat twee latere controles dit opnieuw hebben bevestigd. Ik heb een nieuwe kans gekregen. Wel weet ik na al deze ingrijpende gebeurtenissen dat niets meer is zoals het was. Maar als ik verstandig ben en goed naar mijn lijf blijft luisteren dan ga ik het, in de toekomst die mij gegeven is, zeker een tandje minder doen. Ik ben ervan overtuigd, dat dat nodig is om weer met volle teugen te kunnen gaan genieten van het leven en van wat er nog op mijn pad zal komen. Daar heb ik alle vertrouwen in.

Tot slot ben ik ook al degenen heel dankbaar, die steeds voor mij klaar stonden en mij met woord en daad bijgestaan hebben of bij wie ik met mijn vragen terecht kon. Dankbaar voor de kundigheid, inspanningen en goede zorgen van de artsen en de verpleegkundigen, van de Zorgboog en van Mw. Gerry Aben, een trouwe mantelzorgster. Dankbaar ook voor zoveel

mensen die met mij meegeleefd hebben en mij gesteund hebben, die voor mij gebeden hebben: medebroeders, familie, medestanders, de kapelgemeenschap Eindhoven, de Parochie H. Willibrordus, vrienden en bekenden. Ik zou niet weten hoeveel kaarsjes er gebrand hebben, hoeveel kaarten en e-mails met vele lieve woorden ik ontvangen heb, maar enorm veel. Het heeft me door deze moeilijke periode heen geholpen.

Martin van Moorsel, Handel, maart 2020

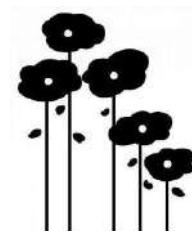

Overleden

- 16 mei In Congo Brazzaville overleed in de leeftijd van 73 jaar mevrouw Antoinette Massakidi, moeder van pater Jules Davy Malonga.
- 17 juni In Kameroen overleed in de leeftijd van 83 jaar de heer Robert Kouma Asse, vader van pater Charles Eba'a Asse

Jarigen in juni

2 Patrick Ezeonwu	5 Ben Rutten	23 Harrie Zandbelt
4 Cândido Luhuma	6 Piet Meeuws	30 Pieter Vaars

Jarigen in juli

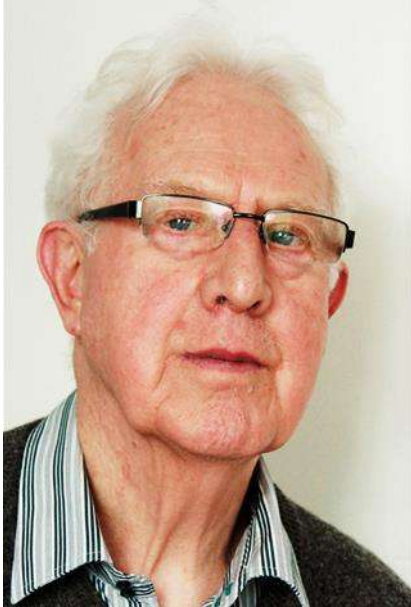
2 Marleen Jansen	7 Clemens van Kuijk	21 Jan Topper
3 Piet Delisse	14 Charles Ajogi	25 Johan Berndsen
5 Jef Litjens	21 Albert de Jong	

Adreswijziging

49 F.Timmermans E-mail: fhgmtimmermans@gmail.com

3. C Anyaeze	adres: Spoorstraat 195	53. P.Vaars	adres: Spoorstraat 179
	6591 GT Gennep		6591 GT Gennep
	Tel: 0485 – 336575		tel: 0485 - 336566

In memoriam pater Ton van Schaik

7 december 1936 – 30 mei 2020

In 1960 kwam Ton bij onze congregatie via het seminarie voor late roepingen in Hattem.

Hij had eerder elders al een poging gedaan en ook reeds zijn militaire dienstplicht vervuld bij de “Huzaren”. Hij is altijd in Nederland gebleven en via contacten met de GGZ kreeg hij een werkplek op Huize Padua in Boekel. Zijn interesse lag bij de jeugd, maar hij hield zich ook bezig met de Roma en de Sinti. Na een stage in Maastricht werd hij geestelijk verzorger op Huize Padua.

In 2016 kwam hij om gezondheidsredenen naar Gennepe. Het werd een ware lijdensweg voor hem toen na een

behandeling in het ziekenhuis bleek, dat hij niet geholpen kon worden en opgenomen moest worden in een verpleeghuis. Hij overleed in Norbertushof in Gennepe. Dat hij nu mag rusten in de vrede van de Heer.

In memoriam pater Toon Jansen

7 februari 1933 – 31 mei 2020

Na zijn wijding in 1958 in Gemert werd Toon benoemd voor het Amazonegebied in Brazilië. Hij is er bijna 55 jaar gebleven. Hij begon er met het leren van de taal en de gewoontes van de mensen. Daarna werkte hij er op verschillende plaatsen met het accent op catechese en vorming van leiders. Het was de grote tijd van de vernieuwing in de Kerk na het 2e Vaticaans Concilie. Hij was ook bij de rubberappers werkzaam aan de rivier de Juruá. In 2000 kwam hij in Tefé en werd er 2 keer gekozen als districtsoverste, welke functie hij combineerde met parochie – en vormingswerk. Want hij was

onvermoeibaar en bezat een enorme energie. In 2013 kwam hij terug naar Nederland, maar hij bleef in contact

met de mensen in Brazilië via Facebook en kreeg ook vaak bezoek van hen. Ook in de gemeenschap was hij actief en ging met passie voor in de vieringen. De laatste maanden ging zijn gezondheid snel achteruit en op het Pinksterfeest stierf hij. Er is een groot man heengegaan wiens sporen niet gauw zullen worden uitgewist. Dat hij nu mag rusten in de vrede van de Heer.

In memoriam pater Louis Verhaag

26 augustus 1937 – 1 juni 2020

Louis kwam in 1950 naar het kleinseminarie in Weert om missionaris te worden. Maar het liep allemaal anders... Hij wilde toch liever broeder worden en ging in 1956 naar Baarle-Nassau en vertrok in 1965 als broeder timmerman naar Kameroen. Daar heeft hij meerdere gebouwen op zijn naam staan. Hij was er erg gezien en stond voor iedereen klaar, ook voor de zieken. Toch kwam de wens om priester te worden weer terug en in 1977 begon hij samen met broeder Jan Braspenning aan de hogere studies in Zwitserland en in België. Na zijn wijding in 1981 ging hij terug naar Kameroen en ontpopte er zich als een bewogen pastor die werd bemind door zijn parochianen. De bisschop wilde hem als procureur

hebben in Bertoua en dat deed Louis als hij maar vanuit een parochie kon werken. In 1996 keerde hij terug naar Nederland en werd pastoor van Kessel. Daar stierf hij onverwachts op 1 juni. Er werd een groot gedeelte van zijn uitvaart uitgezonden op t.v. Limburg. Louis heeft zich ook daar met hart en ziel ingezet voor de mensen in en rond Kessel getuige de grote aandacht die er aan zijn uitvaart werd besteed. Dat hij mag rusten in de vrede van de Heer, die hem geroepen heeft als bouwer en pastor in Kameroen en Nederland.

In memoriam pater Chris Wiezer

10 december 1937 – 25 juni 2020

Chris kwam via het Klein Seminarie van het bisdom Den Bosch bij ons in Weert terecht. Na zijn wijding in 1964 was hij missionaris in Kameroen, waar hij naast veel aandacht voor de kindercatechese ook veel interesse toonde voor de Pygmeeën (Baka's) die langs de weg woonden. Samen met broeder Frits Huismans van de Christelijke Scholen begon hij met een Pygmeeënproject in de missie van Abong-Mbang. Na een auto ongeluk in 1979 moest hij terug naar Nederland en werkte er als pastor in Helmond. De laatste jaren woonde hij vanwege zijn ziekte in Eindhoven en overleed er op 25 juni. Dat hij mag rusten in de vrede van de Heer.

